

ЗАСТОСУВАННЯ ІНДЕКСНОГО МЕТОДУ ДО ВИМІРІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

студент Лазоренко І.В.

Сталий розвиток — загальна концепція необхідності встановлення балансу між задоволенням потреб сучасності і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в нешкідливому і здоровому довкіллі. Основою керування сталим розвитком є сучасні інформаційні технології та системний підхід, які дають можливість відносно швидко моделювати варіанти напрямків розвитку, з високою точністю прогнозувати результати та оптимізувати їх.

Концепція системно сполучила три головні складові сталого розвитку суспільної формації: економічну, природоохоронну і соціальну. Надвагомим питанням на шляху втілення концепції сталого розвитку є формування системи вимірів, зокрема індексів, для всебічної оцінки дієвості втілюваної концепції. Головні вимоги — інформаційна повнота та відповідна демонстрація трьох зв'язаних компонентів сталого розвитку.

Рівень сталого розвитку оцінюють з допомогою відповідного індексу *Isp*. Індекс сталого розвитку — інтегрована оцінка, яка враховує сумісно усі три складові: економічну, екологічну та соціальну сфери. Він визначається множенням трьох головних індексів, які розраховуються в наступному порядку:

1. Індекс економічного виміру (*Iekv*) сформуємо з двох складових:

✓ індексу конкурентоспроможного розвитку (*Iк*). Індекс конкурентоспроможності формується з трьох індикаторів: індикатора технологічного розвитку країни; індикатора громадянських інститутів та індикатора макроекономічного середовища. У свою чергу, ці три індикатори обчислюються на основі використання 47 наборів даних про стан технологій та інноваційного розвитку країни, рівень видатків країни на дослідження і розвиток, рівень іноземних інвестицій тощо.

✓ Індексу економічної свободи (*Iec*). Індекс економічної свободи формується з таких десяти індикаторів: торгової політики країни; фіскального навантаження з боку уряду; урядової інтервенції в економіку; монетарної політики; потоків капіталів та іноземних інвестицій; банківської та фінансової діяльності; політики формування цін та оплати праці; прав на приватну власність; політики регулювання; неформальної активності ринку. Ці десять індикаторів

обчислюються на основі використання 50 наборів різноманітних даних економічного, фінансового, законодавчого та адміністративного характеру.

2. Індекс екологічного виміру (*I_{ев}*) оцінюється за допомогою відомого індексу ESI (Environmental Sustainability Index). Індекс ESI сформований з 21 екологічного індикатора, які, у свою чергу, розраховувалися на основі використання 76 наборів екологічних даних про стан природних ресурсів у країні, рівень забруднення навколишнього середовища в минулому і сьогодні, зусилля країни на ниві управління екологічним станом та інше.

3. Індекс соціального виміру (*I_{св}*) сформуємо шляхом усереднення трьох глобальних індексів:

✓ Індексу якості і безпеки життя (*I_я*), розробленого міжнародною організацією Economist Intelligence Unit Цей індекс формується з допомогою таких дев'яти індикаторів: ВВП на душу населення за паритетом купівельної спроможності; середньої тривалості життя населення країни; рейтингу політичної стабільності і безпеки країни; кількості розлучених сімей на 1000 населення; рівня громадської активності; різниці за географічною широтою між кліматично теплішими і холоднішими регіонами країни; рівня безробіття в країні; рівня політичних і громадянських свобод в країні; співвідношення між середньою заробітною платою чоловіків і жінок.

✓ Індексу людського розвитку, що формується з допомогою таких трьох індикаторів: середньої тривалості життя населення країни; рівня освіченості та стандарту життя населення країни, що вимірюється ВВП на душу населення за паритетом купівельної спроможності (ВВП за ПКС).

✓ Індексу суспільства, заснованого на знаннях, або К-суспільства (Ікс), розробленого департаментом ООН з економічного і соціального розвитку — UNDESA. Цей індекс визначається трьома основними індикаторами: інтелектуальними активами суспільства; перспективністю розвитку суспільства та якістю розвитку суспільства, які, у свою чергу, формуються з допомогою 15 наборів даних про рівень охоплення молоді освітою та інформацією, інвестиційний клімат у країні, рівень корупції, нерівність розподілу матеріальних і соціальних благ (GINI-індекс), рівень дитячої смертності тощо.

Науковий керівник: асистент Гуменний М.В.